

Vervolg voor Groen-blauw project Haarlemmermeer

GreenBASE geeft meer kleur aan het agrarisch landschap

28 april 2022

Akkerbouwer Richard Enthoven op de akkerrand waar de bloemenrand komt. „Het blijft lastig om de juiste planten in bloei te krijgen.”

Zes akkerbouwers in de Haarlemmermeer zijn in 2017 gestart met het project GreenBASE. Het project richt zich op verduurzaming van de landbouw en de versterking van biodiversiteit in het agrarisch cultuurlandschap. Gaandeweg is het collectief Noord-Holland Zuid aangesloten en partijen gaan vanaf 2021 samen door onder GreenBASE 2.0. Hoe zijn de resultaten en wat levert het op?

Bloemenranden zijn volgens Richard Enthoven uit Weteringbrug (NH) vooral een heel handig middel om met je bemesting en spuitmiddelen bij de sloot vandaan te blijven. Dat is volgens hem ook praktisch goed uit te voeren omdat het een werkgang van 3 meter betreft. "We waren met een collectief al een aantal jaren actief met de bloemenranden." Vertelt Enthoven. Dat kon volgens hem ook, omdat de Agrarische Natuurvereniging een subsidie gaf voor het oppervlakte bloemenranden.

Aansluiting

De gemeente Haarlemmermeer stelde in die periode dat er meer ingezet moest worden op biodiversiteit in de omgeving. "Dat sloot mooi aan op ons project en de gemeente Haarlemmermeer, Hoogheemraadschap van Rijnland en provincie Noord-Holland samen met Bayer Crop Science besloten de samenwerking aan te gaan." Die samenwerking werd het project GreenBASE in 2017. Het doel van de samenwerking binnen GreenBASE werd verduurzaming van de landbouw en de versterking van biodiversiteit in het agrarisch cultuurlandschap. GreenBASE wil bijdragen aan meer kleur in het agrarisch gebied van de Haarlemmermeer. Het project liet zien dat de kracht van het project zit in samenwerking van de agrariërs en de andere beheerders in het gebied. Daarom gaat het project weer verder. Nu onder de naam GreenBASE 2.0.

Keuzes

De inzet van de gemeente was om het maaibeleid aan te passen door het maaisel af te voeren om zo de bodem van de bermten te verschralen. Richard Enthoven: "Daar ligt voor de gemeente ook wel een opgave voor. Het moet ook allemaal betaald worden en het maaisel dat afgevoerd moet worden maakt het allemaal wel extra duur. Daar moeten dan ook keuzes in gemaakt worden." Die keuzes komen daarom niet altijd niet altijd ten goede aan de resultaten die gewenst zijn, maar er is voldoende gerealiseerd om het project een vervolg te geven. "Het meest zichtbare is de landschapswaarde die door GreenBASE gerealiseerd is." Stelt Dave Dirks. Hij is zelfstandig adviseur van werkzaamheden voor agrarische collectieven. "De bloemenpracht die dit 's zomers oplevert is buitengewoon waardevol voor de omgeving." Dat dit soort projecten voor een groen-blauwe dooradering van de leefomgeving een brede ondersteuning heeft van diverse overheden is volgens Dirks een mooie boodschap naar andere plaatsen in het land.

Conclusies

Volgens Dave Dirks zijn er verschillende conclusies te trekken uit 4 jaar collectief beheer. "Het is vooral een geslaagd concept voor de algemene natuur in het gebied en de landschapswaarde door de geboden bloemenpracht." Concludeert Dirks. Hij ziet een verbetering in het totaalplaatje van flora en fauna. Met name akkervogels profiteren van de bloeiende akkerranden. De vogels staan hier boven in de voedselketen en eten in de zomer en herfst insecten, terwijl er voor de winterperiode de nodige zaden achterblijven in de randen. Zo wordt de natuurlijke voedselketen gestimuleerd met een hogere en evenwichtiger biodiversiteit in het gebied, met een betere verhouding tussen de voor de gewassen schadelijke insecten en hun natuurlijke vijanden. Ook Dirks noemt de voordelen van de akkerranden voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. "Het is dan nodig dat het gesubsidieerd wordt, maar het is zeer effectief om met mest en spuitmiddelen bij de sloot weg te blijven."

Samenwerking

Van alle conclusies vindt Dave Dirks de samenwerking die tot stand gekomen is tussen de boeren en de verschillende overheden nog het mooiste resultaat. "Het is een samenwerking die door blijft werken." Stelt Dirks tevreden vast. "Die samenwerking kun je nu met GreenBASE 2.0 naar een hoger plan trekken." De gemeente Haarlemmermeer heeft hoge ambities als het gaat om biodiversiteit, maar voor de gemeente blijft het kostenplaatje wel bepalend. Dirks geeft aan dat plannen die het collectief aandraagt soms duurder zijn, maar wel een beter resultaat geven niet altijd door kunnen gaan. "Op dat punt lukt afstemming niet altijd. Maar daar wil ik wel bij vermelden dat iedereen die bij het collectief aan tafel zit daar wel zit met de juiste intentie."

Ontwikkeling

Er wordt veel onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van al dan niet bloeiende akkerranden. Dirks ziet voordelen voor het insectenleven bij het gebruik van meerjarige randen, daar waar Richard Enthoven het nog steeds houdt bij eenjarige randen. "Het blijft een lastige teelt, vooral om de juiste planten in bloei te krijgen." Vertelt Enthoven. Hij doet soms onderhoud door de toppen van de ongewenste kruiden op hoogte af te maaien om dan de gewenste planten meer kans en ruimte te geven. De akkerranden is een teelt die wel past bij Richard Enthoven. "Zo blijf ik ver genoeg van sloot verwijderd terwijl ik evengoed het onderhoud van talud en sloot makkelijk kan uitvoeren. Dat is immers ook belangrijk." Dirks ziet als gezegd meer in de teelt van meerjarige randen. Hij denkt zo effectiever te kunnen werken omdat meerjarige randen een hogere biodiversiteit hebben en daardoor een meer uitgebalanceerd insectenleven herbergen. "Je teelt eigenlijk gewoon een gewas en daar komt een stukje ervaring bij kijken." Volgens Dirks moet er ervaring opgedaan worden door de gewenste kruiden te stimuleren door het juiste onderhoud. Ook het zaaien vraagt het nodige vakmanschap. "Vorig voorjaar en dit voorjaar is het erg droog, terwijl er heel ondiep gezaaid wordt met heel licht zaad. Ook dat vraagt kennis en moderne machines." Wanneer het droog is ligt er verstuing op de loer, waardoor er volgens Dirks de nodige schade kan optreden. Hij is er volop mee bezig en doorzoekt met vrijwilligers de randen naar insecten populaties. "Dat geeft ook meer draagvlak."